

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕТИКА БІЗНЕСУ»**

Рівень вищої освіти	Бакалавр
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	051 «Економіка» Освітньо-професійна програма Економіка підприємства
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова
Курс, семестр	2 курс, 3 семестр
Трудовісність	120 год, 4,0 кредитів ЄКТС
Мова(и) викладання	Державна
ННІ / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій; кафедра публічного управління
Контактні дані розробника	Викладач: Ірина ШУПТА , к. п. н, доцент <i>Контакти:</i> ауд. 494 (навчальний корпус № 4); <i>e-mail:</i> iryna.shupta@pdau.edu.ua <i>сторінка викладача на сайті ПДАУ:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/shupta-iryna-mykolayivna
Мета вивчення навчальної дисципліни	дослідження специфіки моралі в сфері бізнесу, всебічний аналіз підприємницької моралі, яка постає в домінуючій громадській думці представників бізнесу, а також моральність у цій сфері (типові реальні стосунки людей) крізь призму відповідності їх уселюдським моральним нормам.
Компетентності	<i>Загальні:</i> ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

	<p>ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p><i>Фахові:</i></p> <p>СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.</p> <p>СК 8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.</p>
Результати навчання	<p>ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.</p> <p>ПРН 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.</p>
Методи навчання	<p>Методи навчання</p> <p>1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за джерелом знань словесні методи: лекція, розповідь-пояснення; бесіда; наочні методи: ілюстрування; демонстрування; практичні методи: вправи; практичні роботи; робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, підготовка реферату, - за ступенем керівництва методи самостійної роботи вдома: завдання самостійної роботи робота під керівництвом викладача: виконання практичних завдань <p>2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності методи формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу; ситуації новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації; метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти.</p> <p>3. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю: обговорення теоретичних питань, доповіді; методи письмового контролю: письмове виконання практичних завдань та завдань самостійної роботи; тестовий контроль: розв'язування тестів.</p> <p>4. Інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи: дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій; комп'ютерні і мультимедійні методи:</p>

	використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.
Програма навчальної дисципліни	<p>Тема 1. Етика бізнесу як навчальна дисципліна</p> <p>Тема 2. Історія та принципи ділового етикету</p> <p>Тема 3. Сутність і структура процесу ділового спілкування</p> <p>Тема 4. Форми ділового спілкування</p> <p>Тема 5. Критика та її етичні аспекти</p> <p>Тема 6. Норми етикету при організації виставок, ярмарків</p> <p>Тема 7. Організація презентацій: норми етикету</p> <p>Тема 8. Привітання, представлення, титулування</p> <p>Тема 9. Ділові прийоми. Візитівка в діловому житті</p> <p>Тема 10. Сувеніри та подарунки в діловій сфері</p> <p>Тема 11. Стиль, манери та імідж бізнесмена</p> <p>Тема 12. Одяг і зовнішній вигляд ділової людини</p> <p>Тема 13. Національні особливості етики бізнесу</p>
Стратегія оцінювання результатів навчання	<p>Оцінювання реалізується викладачем у відповідності до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ПДАУ.</p> <p>Оцінювання здійснюється у відповідності до Робочої програми навчальної дисципліни (доступна здобувачам на платформі Moodle) згідно з критеріями за визначеними формами контролю результатів навчання, відображених у вигляді схеми нарахування балів за: виконання завдань на практичних заняттях; тести; самостійну роботу у формі підготовки глосарію та презентації.</p> <p>Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом – залік.</p>
Політика навчальної дисципліни	<p>щодо <i>умов відвідування занять</i> передбачає: відпрацювання пропусків занять, якщо вони мали місце з поважних причин; повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості, але не більше двох разів; повторне проходження контрольного заходу для підвищення позитивної оцінки;</p> <p>щодо <i>правил поведінки на заняттях</i> передбачає: здобувачі повинні дотримуватися дедлайнів при виконанні завдань на практичних заняттях та у ході виконанні завдань самостійної роботи; використання мобільних пристроїв не допускається;</p> <p>щодо <i>академічної доброчесності</i>: здобувачі керуються відповідними Положеннями ПДАУ та самостійно виконують навчальні завдання поточного та підсумкового контролю; обов'язково посилаються на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримуються норм законодавства України про авторське право і суміжні права; надають достовірну інформацію про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики</p>

	<p>досліджень і джерела інформації; списування під час виконання завдань на практичних заняттях або в ході виконання контрольної роботи дає підстави викладачу оцінити діяльність здобувача на 0 балів;</p> <p>щодо <i>перезарахування результатів навчання, здобутих в інформальній та неформальній освіті:</i> здобувачі можуть самостійно або після консультацій з викладачем опанувати на онлайн-платформах або в інший спосіб навчальні програми (проекти), курси, що матиме підтвердження у вигляді сертифікату з визначенням кількості годин та тематикою занять. За наявності сертифікату окремі теми, що відповідають змісту навчальної програми та очікуваним результатам навчання можуть бути здобувачеві перезараховані згідно Положення про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти ПДАУ.</p>
<p>Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)</p>	<p>Перелік дисциплін, що передують її вивченню відповідно до структурно логічної схеми освітньої програми: «Історія та культура України», «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Філософія».</p>
<p>Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни (за потреби)</p>	<p><i>на платформі Moodle розміщено:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – робоча програма навчальної дисципліни; – матеріали лекцій, завдання для практичних занять, завдання <p>для виконання самостійної роботи, тести.</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;"><i>Основні</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дикань В.Л., Компанієць В.В., Полякова О.М. Етичні основи бізнесу: навч. посіб. Харків: УкрДАЗТ, 2012. 316 с. URL: http://surl.li/mqiml (дата звернення 10.01.24). 2. Дудченко М.М., Шевчук О. А. Бізнес-етика: конспект лекцій : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» освітньою програмою «Управління персоналом та економіка праці»; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 56 с. URL: http://surl.li/qocjz. (дата звернення 10.01.24). 3. Етика бізнесу: електрон. підруч. Андроїд-застосунок Навчальна хмара «lCloud». URL: http://surl.li/qocjo. (дата звернення 10.01.24). 4. Зеліч (Яцко) В. В. Етика бізнесу: навч.метод. комплекс з дисципліни. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2015. 108 с. URL: http://surl.li/mfoqn. (дата звернення 10.01.24). 5. Статінова Н. П. Радченко С.Г. Етика бізнесу навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і допов. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 396 с. URL: http://surl.li/qocjc. (дата звернення 10.01.24). 6. Сушик І.В. Етика бізнесу: навч. посіб. [І.В. Сушик, О.Г. Сушик, Я.М. Мартинюк, В.В. Вісін]. Луцьк: РВВ Луцький НТУ, 2019. 268 с. URL: http://surl.li/hlrpx. (дата звернення 10.01.24).

Допоміжні

1. Бралатан В.П., Гуцаленко Л.В., Здирко Н.Г. Професійна етика: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2019. 252 с. URL: <https://textbook.com.ua/etika-ta-estetika/1473446683>
2. Ділова етика – основа бізнесу: навч. посіб. Міністерство освіти і науки Золочівський коледж Львівського НАУ. URL: <https://virabarillo.zklnau.com.ua/files/----- .pdf>.
3. Доброчесність та етика в бізнесі. Модуль 14. Професійна етика: Серія університетських модулів. Управління Організації Об'єднаних Націй з наркотиків і злочинністю. Відень, 2021. URL: <https://cutt.ly/XNwvAD>. (дата звернення 10.01.24).
4. Етика ділового спілкування: навч. посібник [Воронкова В.Г. Беліченко А.Г., Мельник В.В., Ажажа М.А.]. К.: Магнолія 2006, 2019. 312 с. URL:<http://surl.li/qockw> (дата звернення 10.01.24).
5. Захарчин Г.М. Любомудрова Н. П, Винничук Р. О., Смолінська Н. В. Корпоративна культура: навч. посібник. Львів, 2011. URL: <http://surl.li/fbtzy>. (дата звернення 10.01.24).
6. Какауліна О., Полянська М., Пустовойтова Т., Ростопіра В., Симончук І. Закордонний візит: правила поведінки: посібник для працівників судової системи. Київ, 2010. 40 с. URL: <http://surl.li/qocld>(дата звернення 10.01.24).
7. Комарова К.В. Організаційна культура: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / К.В. Комарова. Дніпропетровськ, ДДФА, 2011 166 с. URL: <http://surl.li/ngjl>. (дата звернення 10.01.24).
8. Сердюк О. І., Мирна О. В., Шупта І. М. Місце доброчесності в моделі компетенцій державних службовців та системі цінностей особистості при запобіганні корупції: *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2018. № 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2018_3_13. (дата звернення 10.01.24).
9. Шупта І. М. Етичні аспекти ділового спілкування під час конфліктів у маркетинговій і рекламній діяльності: *Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Економіка*. 2015. Т. 23, вип. 9(1). С. 110-119. URL: <http://surl.li/qoclcq>(дата звернення 10.01.24).
10. Шупта І. М. Міжкультурне співробітництво та комунікація як причина конфліктів: *Витоки педагогічної майстерності. Серія : Педагогічні науки*. 2010. Вип. 7. С. 192-197. - URL: <http://surl.li/qocmc>. (дата звернення 10.01.24).
11. Шупта І. М., Воронько-Невіднича Т. В. Репутаційний менеджмент–важлива складова управлінської стратегії на шляху до успіху в діяльності підприємства: *Вісник СНАУ. Серія «Економіка і менеджмент»*, випуск 6 (72), 2017. С.27-32. URL: <http://surl.li/qocmk>. (дата звернення 10.01.24).

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Вступ до медіації: ВУМ online, Відкритий Університет Майдану. URL: <https://vumonline.ua/course/mediation/>. (дата звернення 10.08.23).
2. Ділове листування та комунікація українською: Українська платформа масових відкритих онлайн курсів Prometheus. URL: <http://surl.li/mqiyu>. (дата звернення 10.01.24).
3. Емоційний інтелект: освітній хаб міста Києва. URL: <https://eduhub.in.ua/courses/emociyniy-intelekt>. (дата звернення 10.01.24).
4. Intelligent Listening, або Мистецтво Слухати: ВУМ online, Відкритий Університет Майдану. URL: <http://surl.li/qocod>. (дата звернення 10.01.24).
5. Критичне мислення і інформаційна культура (у форматі SCORM): освітній хаб міста Києва. URL: <http://surl.li/fkzwm>. (дата звернення 10.01.24).
6. Культура толерантності: як побудувати суспільство, комфортне для всіх: Українська платформа масових відкритих онлайн курсів Prometheus.: <http://surl.li/mqiup>. (дата звернення 10.01.24).
7. Ораторське мистецтво (у форматі SCORM): освітній хаб міста Києва. URL: <http://surl.li/qocow>. (дата звернення 10.08.23).
8. Особистий бренд (у форматі SCORM): URL: <http://surl.li/qocpb>. (дата звернення 10.01.24).
9. Соціальний маркетинг: ВУМ online, Відкритий Університет Майдану: URL: <https://vumonline.ua/course/social-marketing/>. (дата звернення 10.01.24).
10. Теорія поколінь: знаходимо спільну мову: ВУМ online, Відкритий Університет Майдану. URL: <http://surl.li/qocpx>. (дата звернення 10.01.24).
11. Як ефективно спланувати та провести діалог. Базовий модуль 1: Українська платформа масових відкритих онлайн курсів Prometheus. URL: <http://surl.li/qnhvm>. (дата звернення 10.01.24).
12. Як ефективно спланувати та провести діалог. Модуль 2. Основи організації діалогу: Українська платформа масових відкритих онлайн курсів Prometheus. URL: <http://surl.li/qocrc> (дата звернення 10.01.24).
13. Як ефективно спланувати та провести діалог. Модуль 3. Основи ведення діалогу: Українська платформа масових відкритих онлайн курсів Prometheus. URL: <http://surl.li/qocrc> (дата звернення 10.01.24).

Рік введення

2024